

หัวข้อคุณูปการ กระบวนการเสรีนิยมใหม่ของความหลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตร และการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อดำเนินชีวิตของเกษตรกรรายย่อยภายใต้ การบูรณาการของตลาดเมล็ดพันธุ์โลก

ผู้เขียน นายศักรินทร์ ฅ น่าน

ปริญญา ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สังคมศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ วิทยาก็ค
ศาสตราจารย์ ดร.ยศ สันตสมบัติ
รองศาสตราจารย์ ดร.โรบิน โรธ
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การเกิดขึ้นของเสรีนิยมใหม่ที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของเกษตรกรและการกำกับดูแลทรัพยากร พันธุกรรมพืชอย่างเมล็ดพันธุ์ไม่สามารถเข้าใจได้ง่าย โดยเฉพาะเมื่อระบอบเมล็ดพันธุ์ของ ประเทศไทยเพิ่งมีการปรับเปลี่ยนไปเมื่อไม่นานนี้ งานศึกษาชิ้นนี้ได้กลับไปพิจารณาเชื่อมโยง ระหว่างเสรีนิยมใหม่ การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมและการเมืองด้านสิ่งแวดล้อมผ่าน การสืบสวน นโยบายเสรีนิยมใหม่ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตรอันสัมพันธ์กับ การต่อสู้ดิ้นรนเพื่อการดำเนินชีวิตของเกษตรกรรายย่อย ทั้งนี้เพื่อเข้าใจว่า เกษตรกรรายย่อย ในภาคเหนือของประเทศไทยได้รับการบูรณาการเข้าสู่การเกษตรแบบพันธะสัญญาเพื่อการผลิต เมล็ดพันธุ์ลูกผสมภายใต้บริษัทเมล็ดพันธุ์โลกและเข้าสู่การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการเกษตรภายใต้ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร การพิจารณาใหม่ ในฐานะกระบวนการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมสิ่งแวดล้อมช่วยให้เราสืบสวน สองปรากฏการณ์ในฐานะการกำกับดูแลสิ่งแวดล้อมที่ถกเถียงกันในเสรีนิยมใหม่ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการ เมล็ดพันธุ์ในเวลาเดียวกันของเกษตรกร นั่นคือ การบูรณาการเกษตรกรเข้าสู่แรงงานในระบบ พันธะสัญญาภายใต้โลกาภิวัตน์ของตลาดเมล็ดพันธุ์และการผูกขึ้นของขบวนการเคลื่อนไหว ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม

พื้นที่วิจัยของการศึกษานี้ได้เลือกจังหวัดน่านเป็นพื้นที่หลัก โดยใช้การศึกษาหลากหลายพื้นที่ และการศึกษาผ่านแนวคิดผู้กระทำการภายในกรอบแนวทางนิเวศวิทยาการเมือง การเก็บข้อมูล

มีทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ ได้แก่ การสังเกตการณ์ในพื้นที่ การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม สิ่งพิมพ์ และแหล่งข้อมูลออนไลน์ การทำภาคสนามเริ่มในปี 2554 – 2556 การรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ใช้การสำรวจหมู่บ้านและได้สุ่มคัดเลือก 56 ครัวเรือนเป็นกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้น ใช้โปรแกรม ไมโครซอฟท์เอ็กเซลทำการจัดชุดข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาและการแจกแจงแบบไขว้ เกษตรกรบางราย ได้รับการสัมภาษณ์เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการรับมือของพวกเขาต่อการบูรณาการสู่ตลาดและ ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเหล่านี้ในฐานะหลักฐานเชิงประจักษ์มีประโยชน์ ต่อการทำความเข้าใจในข้อจำกัดของการพัฒนาแบบเสรีนิยมใหม่และความเป็นไปได้ ตลอดจน อุปสรรคของการเมืองนิเวศสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่เผชิญหน้ากับตัวแสดงที่หลากหลาย

ข้อค้นพบหลักในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ขณะที่ผลกระทบจากเสรีนิยมใหม่มีต่อการกำกับ ควบคุม ความหลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตร ที่เกี่ยวข้องกับเมล็ดพันธุ์และภูมิทัศน์ของ การดำรงชีพของเกษตรกรในช่วงการบูรณาการเข้าสู่ตลาดเมล็ดพันธุ์โลกนั้น มีการประทะ ประสานกันของนโยบายรวมทั้งอุดมการณ์จากภายในและระหว่างรัฐที่ส่งผลให้เกิดความ สลับซับซ้อนในการแปลงความหลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตรเป็นสินค้าและการอนุรักษ์ความ หลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตรในจังหวัดน่านท่ามกลางตัวแสดงที่หลากหลาย สิ่งนี้จึงทำให้ไม่ สามารถมองกระบวนการเสรีนิยมใหม่ของความหลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตรในฐานะ โครงการขนาดใหญ่ที่เสร็จสมบูรณ์และมาจากข้างบนเท่านั้น เพื่อทำความเข้าใจมากขึ้น *ประการ แรก* การศึกษานี้พบว่า การควบคุมของบริษัทเมล็ดพันธุ์ผ่านกระบวนการผลิตและกระบวนการแรงงาน เกิดขึ้นในช่วงนโยบายรัฐส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการสะสมทุน แต่เกษตรกรรายย่อยจำนวนมากที่ไม่ได้นิ่งเฉยได้รับมือกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ผู้ถูกผูกมัดในฐานะที่เป็นส่วนเติมเต็มของเงื่อนไข การดำรงชีพที่กำลังเปลี่ยนแปลงของพวกเขา *ประการที่สอง* ขณะตั้งเป้าหมายเพื่อเสริมพลังเกษตรกร รายย่อยผ่าน โครงการโรงเรียนชาวนาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์พืชในฐานะของ การอนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตรและกังวลต่อประเด็นสิทธิเกษตรกรนั้น ขบวนการ เคลื่อนไหวทางสังคมสิ่งแวดล้อมในบางแง่มุมก็ประดิษฐ์สร้าง “ธรรมชาติ” และกำกับชาวนาในฐานะ ผู้ถูกปกครองทางสิ่งแวดล้อมภายใต้พลังอนุรักษ์นิยมด้วย *ประการสุดท้าย* การศึกษานี้พบว่า การทำ การเกษตรในชีวิตประจำวันเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้ดิ้นรนในเชิงการเมืองนิเวศของเกษตรกรราย ย่อยที่มีความสลับซับซ้อนเกินกว่าจะเข้าใจเพียงในแง่มุมของการเมืองแบบทางการและการรณรงค์ เคลื่อนไหวเท่านั้น สิ่งนี้จึงต้องมองผ่านการเมืองเชิงวัฒนธรรมในปฏิบัติการระดับชีวิตประจำวันด้วย โดยเกษตรกรรายย่อยจำนวนมากได้หันมาใช้ยุทธศาสตร์การดำรงชีพหลายแบบเพื่อจัดการกับเงื่อนไข ดังกล่าวในระดับที่แตกต่างกันไปตามความสามารถภายใต้ความยุ่งยากที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากร ในภาคเกษตรของพวกเขาตลอดจนความสัมพันธ์ที่มีต่อตัวแสดงอื่นๆ ด้วยเหตุนี้ พวกเขาได้ผลิต

สร้างความหลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตรที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์อันก่อให้เกิดการประกอบสร้างความเป็นชาวนาและชนชาติที่แตกต่างออกไปอีกมาก

อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ยืนยันว่า ยังคงมีปัญหาคความไม่เท่าเทียมในการเชื่อมโทรมของความหลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตรที่กระจายข้ามภูมิภาคอันแตกต่างกันและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตรผ่านขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมถึงแวดล้อม โดยภายใต้การบูรณาการเข้าสู่ตลาดเมล็ดพันธุ์โลกนั้น ไม่ใช่เกษตรกรทุกรายจะสามารถสะสมทุนและเข้าร่วมการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตรได้อย่างเต็มตัว งานศึกษานี้จึงเรียกร้องต่อไปข้างหน้าถึงการวิจัยและการวางนโยบายที่ต้องมีการประเมินอย่างรอบคอบและยังต้องจำแนกแจกแจงนโยบายเสรีนิยมใหม่ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพด้านการเกษตรในการเมืองหลากหลายระดับต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Dissertation Title	Neoliberalization of Agrobiodiversity and the Livelihood Struggles of the Small-scale Farmers Under the Integration of Global Seed Market	
Author	Mr. Sakakrin Na Nan	
Degree	Doctor of Philosophy (Social Science)	
Advisory Committee	Assistant Professor Dr. Chusak Wittayapak	Advisor
	Professor Dr. Yos Santasombat	Co-advisor
	Associate Professor Dr. Robin Roth	Co-advisor

ABSTRACT

The emergence of neoliberalism influencing farmers' livelihood and the governance of plant genetic resources, like seeds, cannot be simply understood, especially in the recent shifting seed regime of Thailand. In order to understand how the small scale farmers in Northern Thailand are integrated into contract farming for hybrid seed production under global seed companies and into conservation of agrobiodiversity under socio-environmental movements, this study turns to see the connection between neoliberalism, environmental change and environmental politics through investigating the neoliberal policies vis-à-vis agrobiodiversity in relation to the small-scale farmers' livelihood struggles. Seeing neoliberalism as a process in relation to socio-natural changes can help us in investigating two important phenomena, as the contradictory neoliberal environmental governance, simultaneously shaping the seed manipulation of local farmers: integration of farmers into a contractual labor under the globalization of the seed market and the rise of socio-environmental movements.

The field site of this study was conducted mainly in Nan Province. This study applied the multi-sited and actor-oriented approaches with a political ecology framework. It relied on several sources of both quantitative and qualitative information, such as field observation, questionnaires, interviews, texts, and online databases. The

intensive fieldwork was conducted during 2011-2013. For collecting baseline data, a village survey was conducted and 56 households were randomly selected. Then, Microsoft Excel was used to compile the data sets for the descriptive statistics and simple cross-tabs. Some farmers were also interviewed to better understand about their response to market integration and socio-environmental movements. These data are useful, as the empirical evidence, in understanding the limits of neoliberal development and the politico-ecological possibilities as well as constraints for small-scale farmers to engage with heterogeneous actors.

The study mainly found that, while neoliberalism affected the seed-related agrobiodiversity governance and farmers' livelihood landscape during the global seed market integration, there were articulations of inter-and intra-state policies, as well as ideologies, that contributed to the complexity of commodification and conservation of agrobiodiversity in Nan Province among heterogeneous actors. By this, it is irreducible to see neoliberalization of agrobiodiversity as a monolithic, complete programme and being formed only from above. To explain more, *firstly*, this study found that the controls of contracting seed companies on the production and labor processes were implemented while the state's policies enhanced the role of the private seed sector in capital accumulation. Still, not passively, many small-scale farmers engaged with the hybrid vegetable seed production as the complementarity of their changing livelihood conditions. *Secondly*, while aiming to empower the small scale farmers through the scheme of Farmer Field School to conserve and develop the plant varieties as part of agrobiodiversity conservation and concern on farmers' rights, the socio-environmental movements, in part, re-constructed "Nature" and governed the peasantry as an environmental subject under the conservative power. *Lastly*, this study found that farmers' everyday farming practices as part of the politico-ecological struggles are more complicated beyond grasping them only in terms of formal and advocacy politics. Rather, this needs to be seen through the cultural politics in everyday practices. Under difficulties to manage their farm resources as well as relations among actors, small-scale farmers have relied on many livelihood strategies in order to cope, to a different degree, with such circumstances. By this, they produce the situated "agrobiodiversities", contributing to the assemblage of peasantries and natures.

However, this study insists that there were unevenness found in the agrobiodiversity degradation across different landscapes and in the agrobiodiversity conservation through various socio-environmental movements. Under the context of global seed market integration, not every farmer can fully accumulate capital to engage with agrobiodiversity conservation. This calls for further research and policy making in order to carefully assess and differentiate the neoliberal policy vis-à-vis agrobiodiversity in the multi-scalar politics.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved